

Stockholm, 9 april 2024

Brev till statsråd Paulina Brandberg,

Kvinnorörelsen uppskattar att jämställdhetsministern och regeringen inför 2023 års budget ökade anslaget till kvinnors organisering, som vi i så många år har efterfrågat. Vi uppskattar också ambitionen om att vår finansiering ska ges två år i taget istället för ett år, det underlättar för långsiktigheten i våra verksamheter. Vi ser dock fortsatt att det finns stora utmaningar.

Inledningsvis hade vi gärna sett att utökningen av anslaget som gjordes 2023 hade gjorts tillgängligt som organisationsbidrag för alla kvinnoorganisationer att söka och inte begränsats till socioekonomiskt utsatta områden, i form av verksamhetsbidrag. Självklart vill vi att organiseringen av kvinnor ska öka i dessa områden men det är även viktigt att andra grupper av kvinnor organiserar sig för att driva sina rättigheter, exempelvis unga kvinnor och lesbiska kvinnor, och att kvinnorörelsen får möjlighet att bedriva verksamhet i hela landet, inklusive i de delar av landet utanför storstäder där motståndet mot kvinnors rättigheter växer.

Vidare ser vi att fler kvinnoorganisationer än tidigare sökt och beviljats medel för 2024 och 2025. När anslaget instiftades bedömdes att det skulle vara ett 40-tal organisationer som skulle dela på pengarna. I årets utlysning rapporterar Jämställdhetsmyndigheten att 98 organisationer ansökt och att 64 av dessa beviljats organisationsbidrag. Sveriges Kvinnoorganisationer ser positivt på att fler kvinnoorganisationer sökt och beviljats medel, men det innebär också minskade anslag för många organisationer när det nu är fler som delar på samma kaka. Att det bildas nya viktiga organisationer ska inte behöva vara på bekostnad av allt viktigt som redan görs av kvinnoorganisationerna runt om i landet. De minskade anslagen blir dessvärre särskilt påtagliga i den lågkonjunktur Sverige befinner sig i. Således är det många av våra medlemsorganisationer som drabbas hårt och får svårt att bedriva sina verksamheter.

Jämställdhetsmyndigheten har länge betonat att anslaget till kvinnors organisering har urholkats till följd av att det inte har räknats upp, i år är detta särskilt kännbart på grund av inflationen. Många anslag i statsbudgeten räknas upp i takt med ökningen av löner och priser på varor och tjänster i samhället. Detta görs bland annat för anslag till myndigheter och resulterar oftast i en större höjning än när det bara justeras för pris, KPI. Anslaget för kvinnors organisering räknas inte upp på något sätt, varken enligt KPI eller med pris- och löneomräkning. Anslaget ska enligt instruktionen användas för kvinnors organisering. För att organisera kvinnor behövs framför allt personal och arbetskraft som kan samla kvinnor i frågor om kvinnors rättigheter. Detta gäller i synnerhet paraplyorganisationer, som för ideella kvinnoförningars talan i nationella och internationella sammanhang. Att underlåta att räkna upp anslaget under närmare 20 år är således en direkt anslagsminskning.

Siffror från SCB¹ visar att värdet på anslaget för kvinnors organisering har minskat med 13,6 miljoner kronor, räknat från 2005 då anslaget höjdes till den nivå som den är nu. År 2005 uppgick anslaget för kvinnors organisering till 28,9 miljoner. Detta motsvarar för 2024 42,5 miljoner kronor, alltså en

---

¹ Statistikmyndigheten SCB. Prisräknaren. *Statistikmyndigheten SCB*. 2024. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/prisomraknaren/> (Hämtad 2024-04-09).

minskning på 13,6 miljoner. Detta innebär nära halva värdet av anslaget. Det är hög tid att anslaget övergår till att justeras med pris- och löneomräkning istället.

Dessa beräkningar tar inte hänsyn till det för 2024 nya anslaget för kvinnors organisering i socioekonomiskt utsatta områden. Tillsammans med det allmänna organiseringsbidraget uppgick anslaget då till 48,1 miljoner kronor, ett tillägg om 20 miljoner. Värt att notera är dock att en lika stor summa, 20 miljoner kronor, drogs in från etniska gruppers organisering som inte längre får dessa bidrag. Således handlar det inte om en ökning av anslaget utan snarare om en förflyttning av medel. Detta bekräftas av det faktum att Jämställdhetsmyndigheten fått fler ansökningar till anslaget om kvinnor organisering än någonsin tidigare, varav många kommer från organisationer som tidigare fick bidrag för etniska gruppers organisering. Storleken på anslagen till kvinnoorganisationerna har därmed också minskat, då fler ska dela på ett rejält minskande anslag. Dessutom kan inte alla organisationer söka verksamhetsbidraget, något vi även lyft tidigare i detta brev, eftersom de inte kvalificerar sig för bidraget.

Att regeringen vill styra vissa medel mot att vända utvecklingen i socioekonomiskt utsatta områden genom att stärka kvinnors organisering är bra och viktigt - men det fria anslaget till kvinnors organisering behöver fortsatt stärkas, särskilt då efterfrågan på dessa medel ökar utan att summan justerats varken efter ökad efterfrågan eller inflationsutveckling. I budgeten för 2024 fick åtgärder mot diskriminering, rasism och främlingsfientlighet en ökning av anslagen om 20 miljoner kronor. För 2025 aviserades att hälften av dessa medel specifikt ska gå till arbetet för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter. Inom anslaget beviljas statsbidrag till verksamheter som förebygger och motverkar diskriminering och till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Det är mycket positivt att regeringen ökar anslagen till civilsamhället. Dessa höjningar bör dock även omfatta anslaget för kvinnors organisering, ett anslag som motverkar diskriminering utifrån kön och frågor som berör halva Sveriges befolkning.

En resursstark kvinnorörelse är inte bara en förutsättning för att vi ska kunna verka och genomföra vårt arbete, utan också en nödvändighet i en tid där kvinnor och flickors rättigheter är under attack. Kvinnorörelsen har drivit på utvecklingen för ett mer jämställt samhälle och legat bakom viktiga framsteg som gjorts genom åren. Vårt arbete spänner över flera samhällsutmaningar och har i flera fall livsavgörande påverkan på de flickor och kvinnor vi möter. Vi bidrar bland annat till att hjälpa våldsutsatta kvinnor och bekämpa skadliga maskulinitetsnormer. Vi bidrar till integration, inkluderande samhällen och till att förebygga gängkriminalitet. Vi erbjuder mötesplatser för diskussion, opinionsbildning och driver demokratifrämjande verksamheter. Vi granskar och sätter press på makthavare och bidrar till att formulera nya, viktiga förslag och hållbara lösningar på samhällets utmaningar.

Varje dag kämpar vi för att sätta jämställdhetsarbete på agendan. Med det sagt är kvinnorörelsen en förutsättning för kvinnor och flickors möjlighet till att forma sina egna liv, och en essentiell aktör för säkerställandet av kvinnor och flickors fulla mänskliga rättigheter. Vi har bidragit till att Sverige är ett av världens minst ojämställda länder och i en tid av backlash behövs vi mer än någonsin.

Därmed vill vi återigen understryka vikten av att höja det fria anslaget till kvinnors och flickors organisering och införa en egen fördelningsnyckel för paraplyorganisationer. Vi ser fram emot att höra hur jämställdhetsministern avser göra för kvinnorörelsens stärkta position och fortlevnad.

Sveriges Kvinnoorganisationer